

RAHANDUSMINISTEERIUM

proua Pakosta
Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 16.09.2026 nr 8-1/6636-1;
JDM/26-1018/-1K

Meie 30.09.2026 nr 1.1-11/3746-2

Riigi Digikeskuse Nõukogu loomine

Lugupeetud proua Pakosta

Rahandusministeerium kooskõlastab Vabariigi Valitsuse korralduse „Riigi Digikeskuse nõukoda“ järgmiste märkustega.

Põhimõttelised märkused

1. Vabariigi Valitsuse seaduse (edaspidi *VVS*) §-de 43 ja 49 järgi kuuluvad hallatava riigiasutuse tegevuse korraldamine, eelarve kinnitamine ning tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle valvamine ministri pädevusse. Valitsuskomisjoni üldine moodustamise volitus VVS §-s 21 ei anna iseseisvat alust nende volituste komisjonile üleandmiseks. See puudutab eriti ressursijaotust ja eelarvet, mille puhul korraldusega ei saa muuta seadusest ega põhimäärusest tulenevat vastutust. Põhiseaduse § 3 lõike 1 seaduslikkuse põhimõtte nõuab riigivõimu teostamiseks põhiseaduslikku või seaduslikku alust ning põhiseaduse § 94 järgi juhib minister ministeeriumi ja korraldab oma valitsemisala küsimusi.

Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ (edaspidi *VV reglement*) § 23 lõike 1 kohaselt moodustatakse valitsuskomisjon Vabariigi Valitsuse pädevuses olevate küsimuste läbitöötamiseks. Seega piiritleb VV reglement komisjoni nii esemeliselt kui ka funktsionaalselt: tegemist peab olema valitsuse pädevuses oleva küsimusega ja komisjoni roll on selle läbitöötamine, mitte teise haldusorgani seadusjärgse otsustuspädevuse ülevõtmine. VV reglemendi § 23 lõike 2 järgi lõpevad valitsuskomisjonid uue valitsuse ametisse astumisel, kui valitsus ei otsusta kolme kuu jooksul teisiti. Ka komisjoni ajutine, valitsuse koosseisuga seotud olemus ei sobitu hästi hallatava riigiasutuse püsiva juhtimisorgani funktsiooniga.

Eelnõu punktid 4.1–4.4 ja 5.6 lähevad tavapärasest läbitöötavast või koordineerivast rollist kaugemale. Nende järgi kooskõlastab nõukogu teenuste portfelli, kinnitab asutuseülesed arendusprioriteedid, otsustab valitsemisalade vahelisi prioriteedi- ja ressursijaotuse küsimusi ning nõukogu otsused on Riigi Digikeskusele kohustuslikud. Need on sisult juhtimis- ja otsustamisvolitused, mitte üksnes ettepanekute tegemine või valitsuse pädevusse kuuluva küsimuse ettevalmistamine.

Komisjoni ülesanded ei ole kooskõlas ka eelnõuga koos kooskõlastamiseks esitatud Riigi Digikeskuse põhimääruses kavandatud juhtimismudeliga, kuivõrd selle kohaselt on keskus Justiits- ja Digiministeeriumi hallatav riigiasutus, aruandekohustuslik ministri ees ning seda juhib direktor. Direktor planeerib ja juhib keskuse tegevust, vastutab ülesannete täitmise ning eelarvevahendite sihipärase kasutamise eest ja sõlmib teenindatavate asutustega koostöölepped. Keskuse eelarve kinnitab ja seda muudab minister või tema volitatud isik.

2. Valitsemisalade vaheliste erimeelsuste lahendamine ei saa olla nõukogu lõplik pädevus, kuivõrd VVS § 49 lõike 2 järgi esitatakse ministrite kokkuleppe puudumisel küsimus Vabariigi Valitsusele. VV reglemendi § 8 lõiked 2 ja 3 näevad ette, et ministeeriumide vahelisi eriarvamusi püüavad esmalt lahendada kantslerid, seejärel ministrid ning ministrite kokkuleppe puudumisel esitatakse eriarvamus Vabariigi Valitsusele. Nõukogu võib selles menetluses seisukohti koondada ja lahendust ette valmistada, kuid ei saa asendada ministreid ega Vabariigi Valitsust.

3. Me ei nõustu Justiits- ja Digiministeeriumi valdava praktikaga eirata VV reglemendis toodud eelnõude kooskõlastamiseks ette nähtud tähtaegu. Ei ole mitte ühtegi põhjendust, miks antud eelnõu kooskõlastamiseks on antud üksnes kolm tööpäeva, kuivõrd korraldus jõustuks 1. jaanuaril 2027. a.

Tehnilised märkused

1. Eelnõu punkti 4.4 sõnastusest ei selgu piisavalt täpselt, milliste prioriteetide ja ressursside jaotamise üle nõukogu otsustab. Arvestades, et valitsemisalad määravad ise oma arendusvajadused, sisulised prioriteedid jms teeme ettepaneku punk 4.4 sõnastada järgmiselt: 4.4. otsustada valitsemisalade vahelise erimeelsuse korral Riigi Digikeskuses **tehtavate arendustööde** järjekord ja keskuse **arendusvõimekuse jaotus**.

2. Põhimääruse § 7 lõikes 2 kasutatakse mõistet „teenindatavad asutused“, kuid korralduse punktis 4.5 mõistet „klientasutused“. Palume kasutada punktis 4.5 samuti mõistet „teenindatavad asutused“. Mõistet „valitsemisala“ tuleks kasutada juhul, kui ministeeriumi esindaja esindab nõukogus oma valitsemisala tervikuna, ning mõistet „teenindatav asutus“ konkreetse Riigi Digikeskusest teenuseid saava asutuse kohta. Ühtlasi vajab selgust, kas klientasutuste hulka loetakse ka Justiits- ja Digiministeeriumi.

3. Palume nõukogu koosseisu kirjeldus seletuskirjas viia vastavusse korralduse punktiga 2. Seletuskirjast puuduvad Rahandusministeeriumi ja Kultuuriministeeriumi esindajad.

4. Seletuskirja järgi võib kirjaliku otsuse projekti saata kas nõukogu esimees või Riigi Digikeskuse direktor. Parandada punkti 5.5 sõnastus ja viia seletuskirjaga vastavusse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Virge Aasa 5885 1493

Virge.Aasa@fin.ee